

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Cdo/92/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122203365
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Melicher
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5122203365.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: L. X., nar. XX. H. XXXX, V. nad P. XXX, právne zastúpený JUDr. Martinou Filipovou, advokátkou, Bratislava, Tomášikova 50/C, proti žalovaným: 1/ N.. O. X., nar. XX. T. XXXX, X., W. 2, 2/ Z. X., rod. T., nar. XX. J. XXXX, X., T. XXXXX/XXXA, právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Róbert Mendel s.r.o., Sidónie Sakalovej 190, Bytča, IČO: 47256591, o zrušenie vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/30/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. novembra 2023 sp. zn. 7Co/118/2023-566, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. marca 2023 č.k. 46C/30/2022-460 zamietol žalobu a žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Mal preukázané, že podľa Dohody o zriadení vecného bremena z 03.11.2014 medzi žalobcom a žalovanou v rade 2/ došlo k zriadeniu vecného bremena in rem, keď osoba povinná z vecného bremena (žalobca) ako vlastníka pozemkov - CKN parcely č. 363/3 a 364/1 (zapísaných na LV č. XXX) zriadil v prospech každého vlastníka oprávnenej osoby z vecného bremena, ktorý je vlastníkom pozemku - CKN parcely č. 364/2 - orná pôda o výmere 1 438 m², zapísanej na LV č. XXXX, vecné bremeno spočívajúce v povinnosti povinnej osoby strieť prechod a prejazd v celom rozsahu. Následne z CKN parcely č. 364/2 na základe geometrického plánu došlo k odčleneniu časti parcely a vzniku nových CKN parciel č. 364/7, 364/8, zapísaných v prospech žalovaného v rade 1/ na LV č. XXXX spolu s časťou pôvodnej CKN parcely č. 364/2 a ďalej CKN parciel č. 364/9 a 364/10, zapísaných na LV č. XXXX v prospech žalovanej v rade 2/. Na LV č. XXXX je taktiež zapísané vecné bremeno spočívajúce v právach prechodu a prejazdu cez CKN parcelu č. 363/1 v prospech vlastníka CKN parcely č. 363/3 (žalobcu), neskôr na základe vkladu vlastníckeho práva č. V 2062/20 došlo k rozdeleniu tejto parcely na parcelu č. 363/1, 363/2 v podielovom spoluvlastníctve Y. X. a O. X. a CKN parcely č. 363/4 vo vlastníctve žalovaného v rade 1/. Žalobca sa domáhal zrušenia vecného bremena na základe podmienok § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, keď na strane oprávneného z vecného bremena došlo k zmene pomerov tým, že sa stal vlastníkom susediacich pozemkov - CKN parcely č. 365 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 636 m² spolu s rodinným domom súp.č. 251 a CKN parcely č. 366 - orná pôda o výmere 366 m², na ktorých si môže zriadiť prístupovú cestu k CKN parcelám č. 364/2, 364/7, 364/8 vo vlastníctve žalovaného v rade 1/ a CKN parcelám č. 364/9 a 364/10 vo vlastníctve žalovanej v rade 2/, čo zakladá hrubý nepomer medzi právom a povinnosťou vyplývajúcou z vecného bremena.

1.2. Súd pri rozhodovaní o zrušení vecného bremena zisťoval, či táto zmena pomerov mala vplyv na spôsob výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a ako sa prejavila na užívaní dotknutej nehnuteľnosti. V súvislosti s rozhodnutím uviedol, že posúdenie vzťahu medzi vecným bremenom a

výhodou oprávneného sa posudzuje v každom prípade osobitne, pričom sa do úvahy berú všetky relevantné okolnosti a tiež vzhľadom na ujmu, ktorá oprávnenému nastane v dôsledku obmedzenia alebo zrušenia vecného bremena za náhradu a porovná ju s prípadnou ujmu, ktorá by vznikla vlastníčkovi zaťaženej nehnuteľnosti v dôsledku zmeny pomerov. Prítom je právne významný len taký hrubý nepomer, ktorý vznikol v dôsledku zmeny, čiže medzi zmenou pomerov a vznikom hrubého pomeru musí existovať príčinná súvislosť. Počas konania došlo k zásadnej zmene, keď vlastníkom susedných pozemkov, ktoré podľa tvrdenia žalobcu mali slúžiť žalovaným na vybudovanie vlastného prístupu k svojim nehnuteľnostiam, sa stala tretia osoba. Žalobca v tomto smere poukazoval na účelovosť prevodu vlastníckeho práva, preto súd posudzoval, či je takýto postup žalovaných v rozpore s dobrými mravmi.

1.3. Žalovaná 2/ v tejto súvislosti tvrdila, že nesúhlasila, aby jej manžel (žalovaný 1/) susediace pozemky zakúpil. Žalovaný 1/ tvrdil, že sa mu nepodarilo nadobudnúť zostávajúce spoluvlastnícke podiely pre nesúhlas či nesúčinnosť ostatných podielových spoluvlastníkov a ku dňu podania žaloby boli predmetné nehnuteľnosti v jeho podielovom spoluvlastníctve v podiele 47/60-in. Súd mal preukázané, že vzťahy medzi stranami sú hlboko narušené minimálne od roku 2017 a iniciátorom konfliktov v snahe zbaviť sa vecného bremena je žalobca. Vzhľadom na Dohodu o zriadení predmetného vecného bremena z 03.11.2014 o šírke približne 2,55 metrov súd uviedol, že hrubý nepomer medzi výhodou oprávnených a právom žalobcu možno vzhľadnúť iba vo vzťahu k rozsahu vecného bremena upraveného v dohode, čo bolo vôľou obidvoch strán.

1.4. Súd prihliadol aj na skutočnosti významné pri vzniku vecného bremena a to, že žalovaný 1/ vybuvoval prístupovú komunikáciu na pozemku žalobcu v hodnote 12.000 eur, so súhlasom žalobcu zriadil vodovodnú prípojku v sume 5.000 eur, pričom žalovaní musia mať zabezpečený prístup k svojim inžinierskym sieťam, a to vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá bola vybudovaná neskôr na CKN parcele č. 364/10. Žalobca účinne nepoprel tvrdenie žalovaných, že žalovaný 1/ prispel sumou 1.000 eur na realizáciu vodovodnej prípojky do prístavby žalobcu a na vybudovanie kanalizácie. Preto súd dospel k záveru, že nie je spravodlivé požadovať od žalovaných, aby opätovne na svoje náklady budovali prejazd k svojim nehnuteľnostiam, keď tak v minulosti urobili na pozemku žalobcu s jeho súhlasom a za stavu, že v čase vyhlásenia rozhodnutia žalovaný 1/ už nebol výlučným vlastníkom susediacich pozemkov. Súd prihliadal aj na rodinné okolnosti a to, že všetky pozemky súd aktuálne vo vlastníctve strán sporu a súrodencia žalobcu a žalovaného 1/, t.j. O. nadobudli ich darovaním od nebohých rodičov za účelom výstavby rodinných domov, pričom žalovaní 1/ a 2/ na pozemku CKN parcely č. 364/10 postavili rodinný dom na rekreačné bývanie. Žalovaní tvrdili, že chceli vybudovať prístupovú cestu v okrajovej časti všetkých pozemkov (vrátane predného - prvého pozemku patriacemu bratovi O.) s tým, že k nej budú mať spoluvlastnícke právo, s čím žalobca nesúhlasil a preto došlo k zriadeniu vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu, s ktorou jeho existenciou neskôr žalobca mal dlhodobý problém. Preto žalovaný 1/ odkúpil CKN parcelu č. 363/4 od svojho brata O. X., na ktorej bolo rovnako recipročne zriadené vecné bremeno práva prechodu a prejazdu.

1.5. Uvedené okolnosti považoval súd za podstatné pre vyhodnotenie prípadného konania, či nekonania žalovaných v rozpore s dobrými mravmi. Aj keď súd považoval predaj susedných pozemkov žalovaným 1/ v priebehu konania za účelové, takéto konanie sa podľa vyššie uvedeného nepriečilo dobrým mravom. Dodal, že samotná existencia spoluvlastníctva na susedných pozemkoch nemôže mať za následok zrušenie vecného bremena in rem, pričom táto možnosť v čase rozhodnutia súdu už neexistovala. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že nebolo dôvodné žalobe žalobcu vyhovieť.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 8. novembra 2023 sp. zn. 7Co/118/2023-566 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vyslovil, že žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Záver súd prvej inštancie, ktorý na základe výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že v danom prípade neboli preukázané okolnosti pre zrušenie vecného bremena v zmysle uzatvorenej dohody o zriadení vecného bremena z 03.11.2014 na základe podmienok uvedených v § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, odvolací súd považoval za správny. Poukázal na bod 33 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom uviedol zásadné podmienky, na základe ktorých môže súd dospieť k záveru o zrušení vecného bremena a to keď k zmene pomerov došlo a je daný i hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného. Vo vzťahu k výkladu ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka odvolací súd dodal, že citované ustanovenie patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená právnym predpisom; zákon priamo neuvádza hľadiská, na základe ktorých by bolo možné usudzovať to, kedy sa jedná o hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného a ponecháva riešenie tejto otázky na úvahy súdu, rozhodujúceho konkrétny prípad. Odvolací súd sa plne stotožnil s úvahami súdu a odkazuje na ne

(§ 387 ods. 2 CSP). Uviedol, že súd správne vyhodnocoval len skutočnosti nadobudnutia a neskoršieho prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré tvoria susediace pozemky s pozemkami vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, vo vzťahu ku ktorým sa realizuje oprávnenie a povinnosť vyplývajúce z vecného bremena zriadeného na základe dohody o zriadení vecného bremena zo dňa 03.11.2014, t.j. posudzujúc okolnosti nadobúdania a predaja predmetných nehnuteľností žalovaným 1/ s ohľadom tvrdeného nadobudnutia (len) spoluvlastníckeho podielu k týmto parcelám a na možnosti jeho realizácie a výkon. Predmetom dokazovania nebolo zisťovanie, za akých podmienok a či by vôbec bolo možné na týchto pozemkoch vybudovať prístupovú cestu. Podstatné pre rozhodovanie súdu boli aj skutkové zistenia vyhodnotené v bodoch 37 až 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie v nich poukázal na okolnosti vzniku vecného bremena, t.j. na zmluvnú voľnosť strán pri koncipovaní obsahu zriadeného vecného bremena, okolnosti, ktoré viedli k jeho zriadeniu (možnosti vybudovania prístupovej cesty v okrajovej časti všetkých pozemkov, na základe čoho mali všetci rodinní príslušníci nadobudnúť spoluvlastnícke podiely, s čím žalobca však nesúhlasil a v dôsledku uvedeného došlo následne k zriadeniu vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu nielen v prospech žalovaných, ale aj recipročne v prospech žalobcu), že na základe takejto dohody žalovaní vynaložili značné finančné prostriedky na vybudovanie prístupovej cesty na časti CKN parcely č. 364/1 vo vlastníctve žalobcu výlučne v rozsahu šírky 2,55 m² a na vlastné náklady žalovaného v rade 1/ v sume 12.000 eur, že došlo k vybudovaniu vodovodnej prípojky v hodnote nákladov 5.000 eur, taktiež na základe dohody súrodencov (medzi žalobcom a žalovaným v rade 1/) a že žalovaný 1/ na realizáciu vodovodnej prípojky žalobcu a na vybudovanie kanalizácie prispel sumou 1.000 eur, že k rozdeleniu pozemkov medzi súrodencami došlo na základe vôle rodičov strán sporu s cieľom, aby si na týchto pozemkoch vybudovali vlastné rodinné domy a zároveň, vzhľadom na polohu pozemkov, aby bol zabezpečený pre každého z nich aj prístup k rodinným domom a pozemkom, k čomu mala slúžiť najskôr dohoda o podielovom spoluvlastníctve na pozemkoch zabezpečujúcich prístup k týmto nehnuteľnostiam, ktoré skutočnosti nakoniec viedli k zriadeniu vecného bremena písomnými zmluvami recipročne medzi všetkými súrodencami navzájom. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že nebola jednoznačne preukázaná účelovosť prevodu vlastníckeho práva žalovaného 1/ k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX v k.ú. V. na tretiu osobu len pre okolnosti konkrétnej prejednávanej veci, prihliadajúc aj na ďalšie skutočnosti vyhodnotené súdom prvej inštancie ako je uvedené vyššie (bod 34. až 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, pričom jeho prípustnosť vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Uviedol, že súd prvej ako i druhej inštancie nedostatočným, nesprávnym a právne nie relevantným spôsobom zdôvodnili, z akého dôvodu nemožno aplikovať ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, nedostatočne, nesprávne vyhodnotili prevod vlastníckeho práva žalovaných ako nie v rozpore s dobrými mravmi a nesprávne vyhodnotili skutkový stav a dospeli k nesprávnym skutkovým ako i právnym záverom. Ďalej uviedol, že vo svojich písomných podaniach poukázal na zásah do jeho ústavného vlastníckeho práva, pričom súd prvej inštancie ani odvolací súd sa predmetnou námietkou nevysporiadal.

Mal za to, že súdy nesprávne právne posúdili ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka na prejednávaný spor, keď doposiaľ nebola v rámci rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená právna otázka, „Je možné prípad, kedy oprávnený z vecného bremena práva prechodu a prejazdu nadobudne po zriadení vecného bremena do vlastníctva nehnuteľnosti, na ktorých si môže zriadiť prechod a prejazd ku svojim nehnuteľnostiam a teda už nie je nevyhnutný výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a žalovaný nebude využívať na prechod a prejazd svoje novonadobudnuté nehnuteľnosti, ale stále bude využívať zaťažené nehnuteľnosti povinného z vecného bremena, subsumovať pod hrubý nepomer a teda na daný aplikovať ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka?“

Poukázal tiež, že vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaní chceli nadobudnúť spoluvlastnícke podiely od ostatných spoluvlastníkov v celosti (čomu svedčí to, že ich nechceli predať), preto ak žalovaní až v závere po procesnej obrane žalobcu zmenili svoj názor, tak to bolo účelové konanie a konanie v rozpore s dobrými mravmi. Preto je potrebné zodpovedanie právne významnej otázky, „Je možné vyhodnotiť účelové konanie strany sporu za rozpor s dobrými mravmi, ak sa strana sporu snaží týmto účelovým konaním zvrátiť procesné rozhodnutie v prospech druhej strany sporu, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strana sporu chcela počas celého konania úplný opak toho, ako konala v závere a ktoré konanie je pokladané druhou stranou za účelové?“

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhli ako nedôvodné odmietnuť resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Dovolačný súd posudzujúci dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) zistil, že žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z dôvodov, vyplývajúcich nielen z § 421 ods. 1 písm. b) CSP ale aj z § 420 písm. f).

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

12. Dovolačiteľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie odvolacieho súdu, nevysporiadanie sa s odvolacou námietkou a nedostatočne zistený skutkový stav veci.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a

na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

15. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

16. Dovolací súd k tomu uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobcovia neopodstatnene namietajú, že im odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

17. V danom prípade sudy podľa dovolateľa nedostatočne zdôvodnili, z akého dôvodu nemožno aplikovať ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, nedostatočne, nesprávne vyhodnotili prevod vlastníckeho práva žalovaných ako nie v rozpore s dobrými mravmi a nesprávne vyhodnotili skutkový stav a dospeli k nesprávnym skutkovým ako i právnym záverom. Ďalej uviedol, že vo svojich písomných podaniach poukázal na zásah do jeho ústavného vlastníckeho práva, pričom súd prvej inštancie ani odvolací súd sa predmetnou námietkou nevyšporiadal.

18. Podľa dovolacieho súdu je z rozsudkov súdov nižších inštancií, chápaných ich vo vzájomnej komplexnosti a jednote zrejme, že súd nemal preukázané okolnosti pre zrušenie vecného bremena v zmysle uzatvorenej dohody o zriadení vecného bremena z 03.11.2014 na základe podmienok uvedených v § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie pritom v bode 33 odôvodnenia uviedol zásadné podmienky, na základe ktorých môže súd dospieť k záveru o zrušení vecného bremena, pričom musí dôjsť k zmene pomerov a súčasne je musí byť daný právne významný hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného. Dodal, že vzťah medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného sa posudzuje podľa okolností prípadu, berúc do úvahy všetky relevantné okolnosti. V ďalších odsekoch poukázal na to, že počas konania došlo k zásadnej zmene, keď vlastníctvo susediacich pozemkov, ktoré mali podľa žalobcu slúžiť žalovaným na vybudovanie vlastného prístupu k svojej nehnuteľnosti namiesto vecného bremena, ktoré žiadal zrušiť, boli prevedené na tretiu osobu. Preto vyslovil, že samotná existencia spoluvlastníctva na susedných pozemkoch nemôže mať za následok zrušenie vecného bremena in rem, pričom táto možnosť v čase rozhodnutia súdu už neexistovala. Súd preto skúmal len tvrdenú účelovosť prevodu v rozpore s dobrými mravmi. Dospel k záveru, že hrubý nepomer možno vzhľadom iba k rozsahu vecného bremena, ktoré však bolo upravené v dohode, čo bolo prejavené vôľou obidvoch strán. Zároveň zo žiadnych skúmaných okolností ohľadne nadobudutia a predaja spoluvlastníckeho podielu žalovaných k parcelám, od ktorých žalobca odvodzoval svoj návrh na zrušenie vecného bremena nezistil, že takéto účelové konanie žalovaných bolo v rozpore s dobrými mravmi, čo náležite odôvodnil v bodoch 37 až 39 svojho rozhodnutia (napr. uvádza, že nebohí rodičia darovali tieto pozemky žalobcovi, žalovanému 1/ a ich súrodencovi za účelom vybudovania domov, čo žalovaný 1/ aj urobil, v roku 2014 si dohodou zriadili vecné bremeno na prístup k nehnuteľnostiam,

príčom žalobca nesúhlasil pred jej uzavretím s návrhom prístupu v okrajovej časti pozemkov, žalovaný 1/ investoval do prístupovej cesty a kanalizácie žalobcu, konflikty žalobcu začali až neskôr od roku 2017...). Odvolací súd v bode 13 rozhodnutia doplnil, že ustanovenie § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám, kde zákon priamo neuvádza hľadiská, na základe ktorých by bolo možné usudzovať to, kedy sa jedná o hrubý nepomer a možno vychádzať len zo skutkového zistenia. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že nebola jednoznačne preukázaná účelovosť prevodu vlastníckeho práva žalovaného 1/ predmetným nehnuteľnosťami len pre okolnosti konkrétnej prejednávanej veci, prihliadajúc aj na ďalšie skutočnosti na skutočnosti vyhodnotenú súdom prvej inštancie (bod 34. až 39 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ktoré aj náležite vymenoval v bode 14. odôvodnenia svojho rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že súdy dostatočným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutie, pričom sa odvolací súd vyjadril k všetkým zásadným odvolacím argumentom a na jeho odôvodnení nie je čo vytknúť. To, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa samo o sebe neodôvodňuje záver, že došlo zo strany súdov k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

19. Najvyšší súd tiež uvádza, že dovolateľ namietal nesprávne zistený skutkový stav tak ako bol zistený súdmi nižších inštancií. Dovolací súd však nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci - predovšetkým vo vzťahu k posudzovaniu žaloby, nie je spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu posudzujúc jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) CSP odmietol ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

21. Pokiaľ žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, možno ju odôvodniť tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

22. Relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP je právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z tohto ustanovenia, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené.

23. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

24. Žalobca v tomto smere definoval nasledovné právne otázky:

1. „Je možné prípad, kedy oprávnený z vecného bremena práva prechodu a prejazdu nadobudne po zriadení vecného bremena do vlastníctva nehnuteľnosti, na ktorých si môže zriadiť prechod a prejazd ku svojim nehnuteľnostiam a teda už nie je nevyhnutný výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a žalovaný nebude využívať na prechod a prejazd svoje novonadobudnuté nehnuteľnosti, ale stále bude využívať zaťažené nehnuteľnosti povinného z vecného bremena, subsumovať pod hrubý nepomer a teda na daný aplikovať ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka ?“

2. „Je možné vyhodnotiť účelové konanie strany sporu za rozpor s dobrými mravmi, ak sa strana sporu snaží týmto účelovým konaním zvrátiť procesné rozhodnutie v prospech druhej strany sporu, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strana sporu chcela počas celého konania úplný opak toho, ako konala v závere a ktoré konanie je pokladané druhou stranou za účelové ?“

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je však zrejmé, že prvú žalobcom v dovolaní formulovanú otázku odvolací súd vôbec neriešil. Druhá žalobcom formulovaná otázka je svojou povahou skutková a je spätá s vykonaným dokazovaním a jeho hodnotením. Odvolací súd vychádzal zo zistení, že žalovaní pri nadobudnutí a prevode vlastníckeho práva k susedným nehnuteľnostiam, od ktorých žalobca odvodzoval právo zrušenia vecného bremena za podmienok § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka nekonali v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na ďalšie okolnosti (napr. rodinné, vôľu oboch strán pri uzavretí dohody vo vzťahu k rozsahu vecného bremena, vybudovanie prístupovej komunikácie a prípojok a kanalizácie žalobcu, na ktorú prispel žalovaný 1/ atď...). Takto zistený skutkový stav bol pre súd dovolací záväzný (§ 442 CSP) a nie je možné ho prelomiť iným právnym posúdením veci (k tomu pozri aj bod 17 in fine), keďže sa nejedná o otázku právnou, ale skutkovú. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) (§ 420 písm. f) CSP) a podľa § 447 písm. f) CSP (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) v celom rozsahu odmietol.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.